

Projekt	Izboljšanje stanja narave
Podprojekt	Obnova infrastrukture v jamah za obiskovanje ter njihovo upravljanje
Opis	<p>Podzemne jame so naravne vrednote državnega pomena, narodova dediščina večina pa jih je tudi vključena v območja Natura 2000. Vse jame vključno z jamsko infrastrukturo so v državni lasti. Njihovo obiskovanje in ogledovanje je del posebne rabe naravnih vrednot, ki mora slediti zagotavljanju javnega interesa do enakopravnega dostopa in čim manjšimi negativnimi vplivi na naravne lastnosti in njihovo podzemno živalstvo. Del tega so tudi ustrezno usposobljeni upravljavci in ozaveščene lokalne skupnosti. V projektu bi izvedli obnovo jamske infrastrukture v izbranih jamah, v katerih se že izvaja obiskovanje, npr. Ravenska jama, Spodnja jama v Divjih babah, Velika ledena jama v Paradani ter v nekaterih drugih jamah npr. Zadlaška jama, Srnica in druge, pri katerih bi se preverilo naravovarstvene razloge za njihovo fizično zaprtje (postavitev vrat) ali vzpostavilo video nadzor z namenom zaščite jamske favne. V vseh jamah bi se po potrebi izvedla sanacija negativnih vplivov rabe (obiskovanja) na jamski inventar, odstranilo staro in neustrezno infrastrukturo. V projektu bi se posvetili tudi informiranju lokalne skupnosti in domačinov o pomenu in načinu varstva jam, ter ustrezno usposobilo upravljavce jam. Zaradi arheološke dediščine bi se vzpostavilo ustrezno sodelovanje s strokovnimi službami za varstvo kulturne dediščine in muzeji. V okviru obnove jamske infrastrukture bi se izvedlo oceno stanja jamske infrastrukture in jamskega inventarja, določilo nosilno zmogljivost obiskovanja in ogledovanja, pripravilo načrt ureditve jame, izvedlo obnovo in ali sanacijo jamske infrastrukture, določilo in izvedlo ukrepe in aktivnosti za zmanjšanje negativnih vplivov rabe na naravno okolje, izvedlo varstvene aktivnosti v primeru ogroženosti. Načrtovan je sodoben način interpretacije, usmerjanje obiskovalcev, ureditev informacijskih točk ali centrov za obiskovalce za posamezne jame. Skrb za njihovo varstvo je tudi zagotavljanje takega obiskovanja in ogledovanja, ki zagotavlja minimalni negativni vpliv na jamski inventar in jamskim živim svet.</p>
Ciljna skupina	Upravljavci malih turističnih jam, jamarji, jamarska in druga društva, obiskovalci jam, lokalne skupnosti, javni zavodi na področju kulturne dediščine, domačini in druga strokovna javnost.
Cilji	Izboljšanje stanja jamskega inventarja in jamske infrastrukture, ozaveščanje o pomenu varstva jam in naravnega okolja, reguliran in enoviti pristop k upravljanju jam za obiskovanje ter omogočanje obiskovanja in ogledovanja jam kot del javnega interesa ter vzpostavitev video nadzora v s favno bogatih Natura 2000 jamah. Cilj je tudi standardizirati merila - smernice za ureditev jam za ogledovanje, ki bi vključevale predvsem določitev vrst materialov za izvajanje posegov v jamah, čas izvajanja del v jami glede na jamski živi svet, vrste jamske infrastrukture, določitev minimalnih oz. maksimalnih dimenzij za poti, osvetljevanje, ozvočenje, vrste ograj ...)
Kazalniki	Izvedene ocene stanja jamskega inventarja in jamske infrastrukture, nosilne zmogljivosti, izvedeni načrti ureditve jam za obiskovanje in ogledovanje, izvedeni posegi na jamski infrastrukturi (vrata, poti, ograje, nadzorni sistemi za spremljanje obiskovalcev, električni in drugi vodi,...) , dogovorjen način upravljanja z izbranimi upravljavci, izobraževalne delavnice in komunikacijske aktivnosti, postavljene informacijske točke/centri za obiskovalce, izobraževalna literatura (knjižice, zloženke, QR,), število vzpostavljenih video nadzornih točk pri jamskih vhodih.
Izhodiščna vrednost kazalnika (2013)	Ravenska jama je trenutno brez aktivnega upravljavca, zato obiskovanje jame ni mogoče. Spodnja jama v Divjih babah nima ocenjene nosilne zmogljivosti, kar bi morali izvesti v sodelovanju s kulturno varstveno stroko. Nimamo podatkov o usposobljenosti za vodenje po jamah, za več jam, ki imajo status odprtih jam z nadzorovanim vstopom nimamo podatkov o stanju jamske infrastrukture (poti, vrata/rešetke, ograje ...), različni podatki o nedovoljenih izlovih jamske favne ...
Ciljna vrednost kazalnika	Število jam, ki bi bile urejene za ogledovanje, sanirane negativne posledice rabe na jamski inventar, izbrani in usposobljeni upravljavci jam v katerih se izvaja ogledovanje in obiskovanje, sanacija in izboljšanje stanja jamske infrastrukture, video nadzor
Viri podatkov za	Zavod RS za varstvo narave

spremljanje kazalnikov		
Nosilec	Zavod RS za varstvo narave	
Partnerstvo	Jamarska ali druga društva, občine in drugi javni zavodi, strokovne inštitucije (IZRK ZRC SAZU),	
Trajanje	2021–2027	
Financiranje	EU sredstva: Nacionalna sredstva: Lastna sredstva: Skupaj:	40 % 45 % 15 % 2.500.000,00 EUR
Podprojekt	Botanični park Vogrsko	
Opis	Ureditev rozarija, botaničnega parka, sprehajalnih poti naravoslovne učilnice pod "Runkom" na Vogrskem, preureditev spominskega parka ob šoli.	
Ciljna skupina	Otroci iz OŠ Vogrsko, občani in drugi obiskovalci.	
Cilji	Zagotavljanje kvalitetne okoljske infrastrukture in učinkovito upravljanje zelene infrastrukture preko vzpostavitve Botaničnega parka Vogrsko ob osnovni šoli.	
Kazalniki	število projektov	
Izhodiščna vrednost kazalnika (2020)	- 0	
Ciljna vrednost kazalnika (2027)	- 4	
Viri podatkov za spremljanje kazalnikov	ministrstva, občine, zavodi	
Nosilec	Občina Renče - Vogrsko	
Partnerstvo	-	
Trajanje	2 leti	
Financiranje	EU sredstva: Nacionalna sredstva: Lastna sredstva: Skupaj:	40 % 45 % 15 % 320.000 EUR
Podprojekt	Upravljanje porečja Nadiže	
Opis	<p>Porečje Nadiža v čezmejnem prostoru predstavlja velik razvojni potencial, s pestro floro in favno na območju NATURA 2000, s številnimi vodnimi viri ponuja možnosti za trajen sonaravni razvoj območja. Obenem pa je porečje Nadiže izpostavljeno številnim dejavnikom tveganja, ki ob podnebnih spremembah vplivajo na poplavno varnost in posledično na razvoj gospodarstva. Projekt na programsko območje vpliva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z vidika celostne obravnave voda, - s spremljanjem naravnih in okoljskih tveganj voda, - z izpostavljanjem povečanja hidrološke varnosti območja, - z izboljševanjem dostopnosti do vode in njene kakovosti. <p>Neposredni učinki projekta: na podlagi ugotovitev se pristopi k investicijskim projektom v povezavi z analizo in ukrepi v sklopu upravljalvskega načrta, ki obsegajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parkirišča, - kolesarske – pohodniške poti, - čistilne naprave, 	

	vodohrane/vodooskrbo/.	
Ciljna skupina	Lokalno prebivalstvo, obiskovalci oz. turisti, gospodarstvo in kmetijstvo.	
Cilji	Uskladitev aktivnosti človeka, narave in gospodarstva na območju NATURA 2000.	
Kazalniki	- upravljavski načrt: 1	
Izhodiščna vrednost kazalnika (2020)	- upravljavski načrt: 0	
Ciljna vrednost kazalnika (2027)	- upravljavski načrt: 1	
Viri podatkov za spremljanje kazalnikov	Občina Kobarid	
Nosilec	Občina Kobarid	
Partnerstvo	/	
Trajanje	01.01.2022–31.12.2027	
Financiranje	EU sredstva: Nacionalna sredstva: Lastna sredstva: Skupaj:	40 % 25 % 35 % 3.000.000,00 EUR
Podprojekt	Zelena infrastruktura v Občini Miren-Kostanjevica	
Opis	Na območju Občine Miren-Kostanjevica bomo trajnostno uredili rečni in obrečni prostor ter s tem dvignili kakovost okolja in življenja ob reki Vipavi ter krepili in ohranjali lokalno indentiteto. Navezali bi urbano območje Mirna na obvodno zeleno infrastrukturo. Uredili bi kolesarske in sprehajalne poti ter jih povezali s kopališči ob reki Vipavi, čistilno napravo v Vrtojbi, postavili nove brvi oz. rekonstrukcijo obstoječe brvi, naravne vrednote opuščene glinokopa v Biljah bi vključili v doživljajsko pot Z enim izmed projektov zelene infrastrukture bi želeli tudi vzpostaviti večnamenske retenzijske površine, namenjene povečanju biotske raznolikosti, zadrževanju visokovodnega odtoka v smeri naselja Bilje ter akumulaciji vode za potrebe namakanja.	
Ciljna skupina	Občani, turisti.	
Cilji	Doseči boljšo povezanost na vseh nivojih ter urejeno in kvalitetno bivalno okolje. Trajnostna ureditev rečnega in obrečnega prostora in seznanjanje obiskovalcev o pomembnosti ohranjanja naravnih območij in različnih habitatov v obvodnem prostoru.	
Kazalniki	- št. urejenih območij	
Izhodiščna vrednost kazalnika (2020)	- št. urejenih območij 0	
Ciljna vrednost kazalnika (2027)	- št. urejenih območij 1	
Viri podatkov za spremljanje kazalnikov	Občina Miren-Kostanjevica	
Nosilec	Občina Miren-Kostanjevica	
Partnerstvo		

Trajanje	2021–2027	
Financiranje	EU sredstva: Nacionalna sredstva: Lastna sredstva: Skupaj:	40 % 45 % 15 % 6.000.000 EUR
Podprojekt	Načrt upravljanja Krajinskega parka Južni obronki Trnovskega gozda	
Opis	<p>Južna pobočja Trnovskega gozda, ki se dvigajo nad spodnjo in srednjo Vipavsko dolino, od Kromberka na severozahodu do Cola na jugovzhodu, so zaradi izjemne izoblikovanosti površja, specifične flore in favne ter naravne ohranjenosti z odlokoma občin Nova Gorica in Ajdovščina zavarovana kot krajinski park. Nekateri naravni pojavi na območju KP so še posebej zavarovani kot naravni spomeniki. Poleg zavarovanja na podlagi občinskih odlokov je območje varovano tudi na podlagi Zakona o ohranjanju narave, ki določa ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti in sistem varstva naravnih vrednot. Ohranjanje biotske raznovrstnosti pa se večinoma zagotavlja prek omrežja NATURA 2000 - na območju naravnega parka pa so vzpostavljena tri območja NATURA 2000. Na območju KP so določene številne naravne vrednote.</p> <p>Zavarovanje je bilo sprejeto na podlagi tedaj veljavnega Zakona o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS, št. 1/81). Upravljavca ni bil določen.</p> <p>Območje krajinskega parka v zadnjih desetletjih postaja vse bolj priljubljeno območje za številne športne in zunanje aktivnosti. Odlični naravni pogoji za jadralno padalstvo, plezanje, pohodništvo privabljajo obiskovalce od blizu in daleč. V zadnjih letih postaja vse bolj aktualno gorsko kolesarstvo.</p> <p>Zgoraj omenjeni športi in dejavnosti na prostem imajo različne negativne vplive na naravo, na naravne vrednote in elemente biotske raznovrstnosti. Zaradi povečanega obiska območja in s tem večje obremenitve prostora prihaja do številnih konfliktnih situacij tudi z drugimi rabami prostora.</p> <p>Za zagotavljanje varstva naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in nalog, ki so potrebne za izpolnitev namena, zaradi katerega je bil razglašen krajinski park, je nujno potrebno urediti upravljanje zavarovanega območja.</p> <p>Prvi korak k ureditvi upravljanja zavarovanega območja je novelacija akta o zavarovanju v skladu z Zakonom o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20). Skladno z določili noveliranega akta o zavarovanju, v katerem se opredeli upravljavca, se izvedejo nadaljnje naloge za namen upravljanja zavarovanega območja.</p> <p>Upravljavca na podlagi akta o zavarovanju in ob strokovni pomoči organizacije, pristojne za ohranjanje narave pripravi predlog načrta upravljanja.</p> <p>V načrtu upravljanja zavarovanega območja se določijo razvojne usmeritve, način izvajanja varstva, rabe in upravljanja zavarovanega območja ter podrobnejše usmeritve za varstvo naravnih vrednot na zavarovanem območju.</p> <p>Ena bistvenih nalog pri pripravi veljavnega načrta upravljanja območja je sodelovanje z lokalnimi prebivalci. Njihova podpora zaščiti območja in uresničevanju razvojnih ciljev zavarovanega območja je zelo pomembna za uspeh upravljanja zavarovanega območja.</p>	
Ciljna skupina	Lokalne skupnosti, turisti in obiskovalci.	
Cilji	<ul style="list-style-type: none"> - Priprava novega odloka o zavarovanju KP Južni obronki Trnovskega gozda kot podlage za ureditev upravljanja zavarovanega območja. - Priprava upravljaljskega načrta z namenom ohranjanja ugodnega stanja naravnih vrednot in biotske pestrosti oz. zavarovanega območja kot celote. - Trajnostni, v skladu z izjemnim naravovarstvenim pomenom območja (izjemni naravni pojavi, območje varovanih vrst) usklajen nadaljnji razvoj športno rekreativnih dejavnosti, kmetijstva in gozdarstva. - Zmanjšanje stalno prisotnih konfliktov med posameznimi različnimi uporabniki prostora. - Povečana prepoznavnost ohranjene narave in okolja kot vrednote in razvojnega potenciala. Boljše stanje habitata nekaterih kvalifikacijskih živalskih vrst. Boljši pogoji za življenje lokalnih prebivalcev. 	

Kazalniki	- upravljavski načrt za zavarovano območje.	
Izhodiščna vrednost kazalnika (2020)	- 0	
Ciljna vrednost kazalnika (2027)	- 1	
Viri podatkov za spremljanje kazalnikov	- upravljavci, ministrstvo, občine	
Nosilec	MONG, Občina Ajdovščina	
Partnerstvo	ZRSVN OE Nova Gorica, ZGS, KGZS, IZRK in druge strokovne inštitucije	
Trajanje	6 let	
Financiranje	EU sredstva: Nacionalna sredstva: Lastna sredstva: Skupaj:	40 % 45 % 15 % 2.700.000,00 EUR
Podprojekt	Trnovski gozd - priložnost za trajnostni razvoj	
Opis	<p>Trnovski gozd je obsežen gozdni kompleks, ki sega v občine Nova Gorica in Ajdovščina, v manjši meri še v občino Idrija. Naravne znamenitosti na tem območju so številne, med najbolj poznanimi so Velika ledena jama v Paradani in Smrekova draga, ki so tudi zavarovane kot naravni spomeniki. Celotno območje je varovano kot območje Natura 2000 zaradi nekaterih evropsko ogroženih rastlinskih in živalskih vrst kot tudi habitatnih tipov.</p> <p>Trnovski gozd je med najbolj obiskanimi gozdnimi kompleksi na Primorskem. Velik obisk, zlasti v poletnih mesecih, motorni promet ter različne rekreativne dejavnosti ob stalnem gospodarjenju z gozdom ima določen in vse večji vpliv na gozdni ekosistem. Gozd je tudi življenjski prostor številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst zaradi česar je nujno usmerjati dejavnosti tako, da bo negativni vpliv vseh dejavnosti čim manjši. Hkrati pa Trnovski gozd predstavlja razvojno priložnost v regiji. Medtem ko je gospodarjenje z gozdom načrtovano, potekajo rekreativne dejavnosti nenačrtovano, neusmerjeno in nenadzorovano. Informacijska infrastruktura je pomanjkljiva zastarela in dotrajana.</p> <p>S projektom bi želeli celostno prikazati razvojni potencial Trnovskega gozda upoštevajoč analizo potekajočih dejavnosti ter prikazati soodvisnost z varovanjem narave. Narediti želimo predlog conacije gozdnega prostora s poudarkom na usmerjanju vseh dejavnosti načrtovanih v skladu z naravnimi danostmi. Usklajen nadaljnji razvoj gozdarstva ter turizma in rekreacije pa je tudi razvojna priložnost regije.</p> <p>Predmet projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza vpliva odvijajočih se dejavnosti v prostoru s poudarkom na gozdne habitatne tipe in kvalifikacijske vrste Natura 2000 ter geološke in geomorfološke izjemnosti območja, - opredelitev območij namenjenih različnim dejavnostim (npr. različne turistično rekreativne dejavnosti), - usmerjanje v primerne oblike turizma in rekreacije, - ukrepi za izboljšanje stanja kvalifikacijskih vrst (predvsem ptic), - celostna predstavitev Trnovskega gozda z sodobnimi načini interpretacije ter ozaveščanje javnosti s poudarkom na prebivalcih lokalnih skupnosti. 	
Ciljna skupina	Lokalne skupnosti, turisti in obiskovalci, strokovna in občja javnost	
Cilji	- Usmerjanje dejavnosti s poudarkom turizma in rekreacije na primerne lokacije in s tem ohranjanje ugodnega stanja varovanega območja,	

	<ul style="list-style-type: none"> - Trajnostni, z rabo naravnih dobrin in z naravnimi danostmi usklajen nadaljnji razvoj turizma, gozdarstva, rekreacije - ohranjena narava kot priložnost za spodbujanje trajnostnega; ekološkega, turizma v vseh občinah na območju. - Celostna predstavitev naravnih znamenitosti in biotske raznovrstnosti gozda za potrebe obiskovalcev (turistično rekreativni in učno vzgojni namen), določitev informacijskih točk in počivališč ter njihova obnova oziroma postavitvev. - Boljše stanje habitata nekaterih kvalifikacijskih živalskih vrst. - Povečati prepoznavnost ohranjene narave in okolja kot vrednote in razvojnega potenciala. 								
Kazalniki	Podatki in ocena vpliva rekreacije in turizma na gozdni ekosistem, urejeno (usmerjeno) odvijanje rekreativnih dejavnosti, število novih informacijskih točk in počivališč, vključenih v trajnostno turistično ponudbo. Stanje (številčnost) nekaterih kvalifikacijskih vrst.								
Izhodiščna vrednost kazalnika (2020)	<ul style="list-style-type: none"> - Pomanjkljivi podatki o vplivu turizma in rekreacije na gozdni ekosistem. - Neusmerjeno odvijanje rekreativnih dejavnosti. - Zastarel način interpretacije gozdnega prostora in pomanjkanje informacijskih točk. <p>Slabo stanje nekaterih kvalifikacijskih vrst.</p>								
Ciljna vrednost kazalnika (2027)	<ul style="list-style-type: none"> - Opredeljeni vplivi turizma in rekreacije na gozdni ekosistem. - Usmerjeno odvijanje rekreativnih dejavnosti, - Sodoben način interpretacije gozdnega prostora in urejene informacijske točke. <p>Izkazano boljše stanje nekaterih kvalifikacijskih vrst.</p>								
Viri podatkov za spremljanje kazalnikov	Naloge v okviru projekta (analiza vpliva dejavnosti v prostoru na gozdne habitatske tipe in kvalifikacijske vrste Natura 2000, prikaz soodvisnosti gospodarjenja z gozdom in varovanjem narave; načrtovanje trajnostne oblike turizma na podlagi pripravljene conacije).								
Nosilec	Zavod RS za varstvo narave (ali Zavod za gozdove Slovenije)								
Partnerstvo	Zavod za gozdove Slovenije, občine in drugi javni zavodi, razvojne agencije, turistična in druga društva								
Trajanje	5 let (2022-2027)								
Financiranje	<table border="1"> <tr> <td>EU sredstva:</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td>Nacionalna sredstva:</td> <td>45 %</td> </tr> <tr> <td>Lastna sredstva:</td> <td>15 %</td> </tr> <tr> <td>Skupaj:</td> <td>750.000,00 EUR</td> </tr> </table>	EU sredstva:	40 %	Nacionalna sredstva:	45 %	Lastna sredstva:	15 %	Skupaj:	750.000,00 EUR
EU sredstva:	40 %								
Nacionalna sredstva:	45 %								
Lastna sredstva:	15 %								
Skupaj:	750.000,00 EUR								
Podprojekt	Kopališče Lajšt								
Opis	Cilj projekta je trajnostna ureditev naravnega kopališča Lajšt z namenom varovanje okolja in učinkovite izrabe virov. S projektom bi uredili sanitarije z RKMČN – rastlinska mala komunalna naprava, okolico naravnega kopališča s solarno osvetljavo, preuredili igrišče za otroke, investirali v objekt za gostinsko dejavnost ter šotorišče.								
Ciljna skupina	Obiskovalci Krajinskega parka Zgornja Idrija								
Cilji	Varovanje zaščitnega območja – krajinskega parka								
Kazalniki	<ul style="list-style-type: none"> - 2x - Urejene sanitarije - 1x - RKMČN - 5x - Postavitev solarne razsvetljave - 1x - Urejeno igrišče - 1x - Urejeno šotorišče (kamp) - 1x - Nov gostinski objekt 								
Izhodiščna vrednost kazalnika (2020)	- 0								
Ciljna vrednost kazalnika	- Kot zapisano zgoraj								

(2027)	
Viri podatkov za spremljanje kazalnikov	Občina Idrija
Nosilec	Občina Idrija
Partnerstvo	Občina Idrija
Trajanje	Pripravljen na izvedbo: 01.03.2021 do 31.05.2023
Financiranje	EU sredstva: 40 %
	Nacionalna sredstva: 45 %
	Lastna sredstva: 15 %
	Skupaj: 1.000.000 EUR